

Kutak za učenike

Profesionalna orijentacija

Profesionalna orijentacija je postupak pomoću kojeg se pojedinci usmjeravaju u ona područja rada koja najbolje odgovaraju njihovim intelektualnim sposobnostima, osobinama ličnosti i profesionalnim interesima.

Glavni cilj profesionalne orijentacije je pomoći pojedincu u odabiru odgovarajućeg zanimanja.

profesionalna orijentacija je korisna JER U radu provedemo jednu trećinu svog života, radimo 7 do 8 sati na dan, 5 ili 6 dana u sedmici, 35 do 40 godina. Raditi posao koji nas veseli i u kojem smo uspješni od neizmjerne je važnosti za čovjekovu sreću. Stoga je odabir primjerenog zanimanja jedna od najvažnijih životnih odluka.

Profesionalna orijentacija kao metoda se primjenjuje kako prilikom odabira adekvatnog zanimanja tako i prilikom promjene istog.

Ona uključuje

- Profesionalno informisanje – koje radimo mi u službi za zapošljavanje
- Psihologijsko testiranje različitih intelektualnih sposobnosti – 7 različitih vrsta inteligencije (verbalno, numeričko, apstraktno, spacijalno i mehaničko rasuđivanje, perceptivnu brzinu i točnost te poznavanje gramatike i pravopisa) povezanih s aktivnostima unutar različitih zanimanja. Naime, što su sposobnosti za neko zanimanje veće, veća je i vjerojatnost da ćemo trebati manji angažman za postizanje uspjeha i doživljavati manje neuspjeha u radu. Zamislite pjevača bez sluha ili pak televizijskog voditelja koji nema dobre verbalne

sposobnosti pa svako malo zamuckuje i zastajkuje u govoru. Svako zanimanje traži različite sposobnosti koje određuju pojedinčev domet u uspješnosti obavljanja posla.

- Testiranje osobina ličnosti – dominante osobine ličnosti (ekstraverzija-introverzija, agresivnost, ambicioznost, emocionalna stabilnost, ugodnost, sklonost dominaciji itd.); uobičajene obrasce ponašanja i reagiranja te zainteresiranost za učenje i usvajanje novih znanja. Ako ste zatvoreni, povučeni i ne uživate u društvu većeg broja ljudi, bolje će vam odgovarati poslovi koje morate obavljati samostalno i koji ne uključuju mnoštvo kontakata s drugima.
- Testiranje profesionalnih interesa – interesi se odnose na ono što nam se sviđa, što nam je ugodno i u čemu uživamo. To su aktivnosti kojima se bavimo, predmeti koji nam se sviđaju i sve ono što nam je zabavno, uzbudljivo ili izazovno. Interesi nam pomažu da bolje upoznamo same sebe i lakše donesemo odluku o vlastitom zanimanju ili karijeri.
- Razgovor s psihologom – savjetovanje vezano uz odabir i realizaciju zanimanja.

PROFESIONALNO INFORMISANJE UČESNIKA ZAVRŠNIH RAZREDA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Služba za zapošljavanje ZDK od 2007. godine provodi aktivnost profesionalnog informisanja učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola. Cilj aktivnosti je da se mladima pruže informacije o stanju na evidenciji nezaposlenih osoba, s posebnim osvrtom na suficitarna zanimanja, informacije u smislu vlastitog profesionalnog opredjeljenja za buduće zanimanje, odnosno izbor zanimanja kod upisa na daljnje školovanje, informacije o rokovima za prijavu na evidenciju nezaposlenih, pravima i obavezama nezaposlenih osoba kao i

uslugama koje Služba pruža. Profesionalno informisanje učenika se obično provodi u aprilu tekuće godine. Ove aktivnosti su i naša obaveza koja proizilazi iz člana 8. stav 4. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Sl. novine FBiH“, broj: 41/01, 22/05 i 9/08), a odvijaju se u koordinaciji sa Ministarstvom za nauku, kulturu i sport ZDK.

U 2014. godini savjetodavci općinskih biroa rada su posjetili 63 osnovne i 34 srednje škole u ZDK, a pomenute informacije su podijeljene sa 10.105 učenika.

PROFESIONALNA ORIJENTACIJA U SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE ZDK

Cilj profesionalne/karijerne orijentacije u Službi za zapošljavanje je da doprinese većem stepenu zapošljivosti. Sticanjem potrebnih znanja i vještina smanjuje se raskorak između potreba poslodavaca i individualnih znanja i vještina. Saradjući sa obrazovnim sistemom, poslodavcima i drugim relevantnim faktorima, ostvaruje se i preventivna uloga karijerne orijentacije – umanjuje se nesklad između ponude i potražnje na tržištu rada. Aktivnosti karijerne orijentacije provode savjetnici za profesionalno informiranje i savjetovanje, a najčešće su to psiholozi, pedagozi, socijalni radnici ili stručnjaci srodnih zvanja. Ciljne skupine su učenici pri izboru daljeg obrazovanja, nezaposlene osobe koje se uključuju u određeni program obrazovanja radi dokvalifikacije ili prekvalifikacije i nezaposlene osobe za koje poslodavac zahtijeva da prođu proces profesionalne selekcije kako bi stručnim postupkom bio izvršen odabir kandidata koji najbolje zadovoljavaju postavljene zahtjeve poslodavca. U aktivnosti karijerne orijentacije ubrajaju se: informiranje, upoznavanje i ocjenjivanje o primjerenosti pojedinca za određene profesionalne izbore, davanje savjeta u vidu praktičnih uputstava, savjetovanje, programi razvoja karijere, posredovanje za rad ili obrazovanje, zastupanje, povratna informacija sistemu obrazovanja, poslodavcima i zajednici, praćenje odnosno održavanje kontakta s bivšim

klijentima.